

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

КРИЗА ІДЕНТИФІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІУМІ

Казанджисва М. С., *канд. пед. наук, доцент*

Системна криза в Україні наразі проявляється в усіх сферах суспільного життя. Глибоко кризовим явищем є і феномен української національної ідентичності, що пояснюється перманентною кризовістю української історії і державності.

Сучасна соціально-політична ситуація для українського соціуму стала фрустраційним чинником у процесі ідентифікації особистості, передусім у національному і культурному вимірі. Насамперед це стосується російськомовної спільноти, яка переважно є носієм «радянської ідентичності» і не співвідносить себе з українською мовною і культурною традицією. Для неї була і почасти є притаманною підміна національної ідентичності регіональною, тривала мовна і культурна маргіналізація.

В ситуації соціальної фрустрації, коли етнонаціональне відродження країни поєднується із соціально-економічними трансформаціями, значно актуалізується необхідність об'єднувальної ідеї, а пошук і становлення нової ідеї соціальної ідентичності виявляється пов'язаним із ідеєю національної ідентифікації. Нова національна ідентичність почала формуватися на основі суспільно-політичних змін, що стали основою модернізаційних зрушень.

Сучасна системна криза зробила очевидною необхідність усвідомлення особистістю належності до нації як вищої цінності, причетності до сучасного націєтворення, пов'язаного з орієнтацією на загальноєвропейські цінності. Відтак долається тривала маргіналізація і відкривається шлях усвідомлення себе як члена певної соціальної групи, можливість нової групової ідентифікації на основі загальнонаціональної ідеї.

Значних трансформацій зазнала і мовна ідентичність як складова національної ідентичності. Однією з її важливих характеристик у сучасному культурному просторі є зростання національної свідомості, зміни в ментальності російськомовних українців, посилення розуміння того, що важливою складовою національної ідентичності є мовна ідентичність, усвідомлення «відмінності», «окремості» національного менталітету. Тривала мовна і культурна маргіналізація поступається місцем «лояльності», поваги до зміни пріоритетів розвитку, прихильності до проукраїнських процесів, української мови і культури.